Raadsvoorstel gemeente Ooststellingwerf

Commissievergadering		**9 februari 2021**
Onderwerp	:	Doe-agenda Ouder Worden (I)
Portefeuillehouder/Teamleider	:	wethouder Esther Verhagen
Zaaknummer	:	0085103829, 0085-AZK-37073 en 0085104139

Voorstel

1. De doe-agenda I 'Ouder worden', behorend bij het maatschappelijke effect I 'Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden' vast te stellen.
2. De bijlage 4 Monitoring bij deze doe-agenda vast te stellen.
3. Kennis te nemen van de overige bijlagen bij deze doe-agenda (lijst met inspanningen, proces tot stand koming doe-agenda en achtergrondinformatie).
4. Kennis te nemen van het advies van de Adviesraad Sociaal Domein over deze doe-agenda en de reactie van het College daarop.

Inleiding

In oktober 2019 stelde de Raad de Visie op Samenleven 2020-2024 vast. Hierin staan in totaal 15 maatschappelijke effecten centraal (zie Doelenboom in bijlage). Dit zijn dingen die inwoners willen bereiken en belangrijk vinden en/of zaken waar de gemeente een wettelijke taak heeft.

Elk effect vertalen we samen met inwoners en andere betrokkenen (co-creatie) in een doe-agenda (een soort uitvoeringsprogramma). Hierin werken we het betreffende effect uit in concrete doelen voor de periode 2021-2024. Met het vaststellen van een doe-agenda stelt de Raad het beleid vast rond dat betreffende effect.

De doe-agenda die in dit Raadsvoorstel voor ligt hoort bij **maatschappelijk effect I 'Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden'.**

Beoogd effect

- **Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden.**
- Recht doen aan de inbreng van de vele betrokkenen.
- Uitwerking van de Visie op Samenleven (oktober 2019) binnen de kaders die de Raad stelde (Visie op Samenleving, financiële bijlage en Begroting 2021).

Argumenten

1.1 De inhoud van de doe-agenda heeft draagvlak in het veld door co-creatie met betrokkenen.
De doe-agenda (zowel de analyse en de doelen als de lijst met inspanningen) kwam tot stand door samenwerking (co-creatie) met inwoners, maatschappelijke organisaties, verenigingsleven, ondernemers, ervaringsdeskundigen, inhoudsexperts et cetera. In bijlage 2 bij de doe-agenda leest u wie dit zijn en hoe dit proces verliep.

In dit traject zagen we een grote betrokkenheid en drive van betrokkenen om bij te dragen aan de (gezamenlijk gekozen) doelen. Er kwamen mooie vernieuwende suggesties en soms werden gelijk groepjes gevormd om deze uit te werken. *Bijvoorbeeld bij deze doe-agenda leidde dit tot het voornemen van ondernemers, verenigingen et cetera om meer dementievriendelijk te worden.*

1.2 De doe-agenda is een uitwerking van bij de Visie op Samenleven die de Raad in oktober 2019 vaststelde
De doe-agenda past bij de keuze die de Raad maakte om op maatschappelijke effecten (dingen die we voor inwoners willen bereiken) te gaan sturen. Het denken vanuit deze effecten betekent voor alle betrokkenen een verandering. Door de focus op effecten voor inwoners zijn we samen met de betrokkenen anders gaan kijken. Waarom behalen we het betreffende effect nog niet? Waar ligt dat aan, wat gaat al wel goed en hoe komt dat? Wat is nu precies het probleem, voor welke inwoners en op welke plek? Zodra we dát samen in beeld hadden, was het ook makkelijker om focus te kiezen voor bepaalde kansen en knelpunten (doelen stellen) en daar de juiste inspanningen bij te kiezen (wat gaan we doen)?.

Bij deze doe-agenda leidde dit bijvoorbeeld tot het inzicht dat eigenlijk iedereen in Ooststellingwerf nodig is om een leeftijdsvriendelijke samenleving te krijgen (bewustwording, inclusief denken). Dit leidt tot andere inspanningen dan 'alleen' zorgen voor zitbankjes en goede Wmo-voorzieningen. Bijvoorbeeld mogelijkheden scheppen voor ouderen om maatschappelijk actief te blijven blijken minstens zo belangrijk.

1.3 Met vaststelling van deze doe-agenda stelt de Raad de concrete doelen vast (wat willen we bereiken), het College is verantwoordelijk voor de uitvoering (wat gaan we er voor doen).
De grote lijnen van het beleid op het terrein van samenleven stelde de Raad eind 2019 vast. Voor het maatschappelijk effect I 'Mensen ervaren dat rekening wordt gehouden met het proces van ouder worden' (zie doelenboom in bijlage) is dit beleid nu verder uitgewerkt in concrete doelen en bijbehorende monitoring. Het vaststellen hiervan past bij de rol van de Raad om beleid vast te stellen en de keuze om te sturen op outcome (maatschappelijke effecten).

De doe-agenda bestaat uit de volgende onderdelen:
- ✓ Hoofdstukken 1 tot en met 5 - Analyse en doelen (vaststelling door de Raad). Dit is het deel waarover de Raad beslist.
- ✓ Hoofdstuk 6 en bijlage 1 - Lijst met inspanningen (wat gaan we doen om de doelen te halen) (ter kennisname voor de Raad).
- ✓ Bijlage 2 - Schets van het proces hoe de doe-agenda's tot stand kwamen (ter kennisname voor de Raad).
- ✓ Bijlage 3 - Achtergrondinformatie (ter kennisname voor de Raad).
- ✓ Bijlage 4 - Monitoring (hoe gaan we checken of de doelen dichterbij komen) (vaststelling door de Raad).

Het financiële kader voor de uitvoering is de financiële bijlage bij de Visie op Samenleven (vastgesteld door de Raad – zie separaat raadsvoorstel).

2.1 De Raad stelt vast hoe we gaan monitoren of we de doelen bereiken.
In bijlage 4 doen we per doel een voorstel over de manier waarop we gaan monitoren. Dit is voor de Raad de leidraad om te volgen in hoeverre we de doelen en effecten voor inwoners realiseren en eventueel bij te sturen. We leggen dit ter besluitvorming aan de Raad voor.

2.2 De monitoringbijlage stelt de Raad in de gelegenheid om te sturen op de door hen vastgestelde doelen.
In bijlage 4 staat per doel uit de doe-agenda hoe we gaan monitoren. Hierbij gaat het dus om de grote lijn namelijk de doelen en de effecten uit de doelenboom. Dit past bij de beleidsbepalende rol van de Raad.

3. De overige bijlagen geven u extra informatie.
- Bijlage 2 geeft een schets van het proces hoe de doe-agenda tot stand kwam.
- Bijlage 3 geeft inhoudelijke achtergrondinformatie.
- Hoofdstuk 6 van de doe-agenda en bijlage 1 Lijst met inspanningen laat zien welke inspanningen alle betrokkenen per doel willen gaan leveren. Er staan zowel dingen op die we al doen als nieuwe inspanningen. Het is een werkdocument, gedurende de looptijd zullen we kijken welke inspanningen goed van de grond komen en het gewenst effect sorteren. Er kunnen inspanningen afvallen en bijkomen. Dit is dus een document dat het College als leidraad gebruikt voor de uitvoering.
- De infographics laten de hoogtepunten zien per doe-agenda. Deze infographics zijn gemaakt in B1 taal zodat alle inwoners hier kennis van kunnen nemen.

4.1 De Adviesraad Sociaal Domein bracht advies uit over de doe-agenda.
In de bijlage vindt u het officiële advies van de ASD. De ASD heeft waardevolle opmerkingen. In de bijlagen vindt u de brief die het College naar de ASD stuurde waarin we per punt aangeven hoe we daar rekening mee houden of hoe dat is verwerkt.

4.2 De ASD draagt er aan bij dat het perspectief van inwoners, in het bijzonder cliënten in het kader van de Jeugdwet, Participatiewet en Wmo, tot zijn recht komt in de Doe-agenda.
Diverse leden van de Adviesraad waren al actief betrokken bij de tot stand koming van de Doe-agenda. Hierdoor hebben zij ook informeel al meegedacht en bijgedragen aan het eindresultaat. Door hun officiële advies hebben we nog meer zekerheid dat we alle aspecten meegenomen hebben die voor inwoners relevant zijn.

Kanttekeningen / alternatieven

Er zijn nu 5 doe-agenda's klaar
Op dit moment zijn 5 doe-agenda's klaar voor besluitvorming. Zodra de Raad deze heeft vastgesteld brengen we de uitvoering daarvan op gang, voor zover er nieuwe dingen in staan (er staan immers ook dingen in die we al doen en die we blijven doen). Als dat goed loopt, gaan we in de loop van 2021 verder met wéér 5 effecten (doe-agenda's) en in 2022 de laatste vijf.

Overbelasting voorkomen
De reden dat we niet alle 15 doe-agenda's tegelijk maken is dat we overbelasting van de inwoners, organisaties en gemeentelijke medewerkers die hierbij nodig zijn willen voorkomen. Inwoners en betrokken organisatie geven aan dat we niet teveel tegelijkertijd moeten oppakken.

Monitoring per inspanning geven we in overleg met de betrokkenen vorm.
We gaan allerlei inspanningen leveren om de doelen dichterbij te brengen. Deze staan samengevat in Hoofdstuk 6 en zijn uitgewerkt in bijlage 1 bij de doe-agenda. Uiteraard moeten we voor elke losse inspanning die daar genoemd staat óók bepalen hoe we inzicht gaan krijgen of dit bijdraagt aan het doel. Dit doen we samen met de betrokken partijen en staat dus nog niet in de bijlagen. We gaan daar op verschillende manieren inhoud aan geven:

- Een tweejaarlijkse burgerpeiling die aansluit bij de indicatoren uit de doelenboom (blauwe vlakjes) en overige zaken genoemd in bijlage 4 - Monitoring. *Bijvoorbeeld de vraag aan ouderen die de Burgerpeiling invullen: 'Zijn er voldoende sociale, culturele en sportactiviteiten waar u aan deel kunt nemen?'*
- Op inspanningsniveau formuleren we samen met de betrokken partijen welke meetinstrumenten (kwalitatief en kwantitatief) we inzetten om de resultaten van de inspanning te monitoren.
- Met gesubsidieerde instellingen maken we resultaatgerichte prestatieafspraken en deze evalueren we jaarlijks.

Financiële toelichting
Zie financiële bijlage bij de Visie op Samenleven (separaat raadsvoorstel).

Juridische toelichting
Op dit moment niet van toepassing.

Publicatie
Gebruikelijke kanalen.

Uitvoering

9 februari 2021
Bespreking in de Commissie Samenleving.

2 maart 2021
Besluitvorming in de Raad en start uitvoering.

Juni 2021
Toelichting tussenstand uitvoering doe-agenda in Commissie Samenleving.

Vanaf september 2021
- Periodieke rapportage naar de Raad over maatschappelijke effecten (zie bijlage Monitoring bij doe-agenda's). Dit doen we in samenhang met de Monitor Sociaal Domein, vier keer per jaar.
- Eens per kwartaal toelichting tussenstand uitvoering van deze doe-agenda en tot stand komingsproces nieuwe doe-agenda's in Commissie Samenleving.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen (besluitvorming Raad)
- Doe-agenda I Ouder worden.
- Bijlage 4: monitoring (zit in bijlagenpakket).

Bijlagen (ter kennisname Raad)
- Infographic van de doe-agenda.
- Bijlagenpakket (alleen bijlage 4 - monitoring ligt ter besluitvorming voor aan de Raad).
- Advies van de Adviesraad Sociaal Domein (ASD).
- Brief van het College aan ASD in reactie op hun advies.